

Posicionament d'ECAS en relació al moment actual de les polítiques socials.

Efectes del nou pressupost de la Generalitat sobre les persones que atenem. Propostes

Introducció

Com ja és habitual en les segones Assemblees Generals Ordinàries (AGO) de l'any, pretenem que, més enllà de ser un espai on és validin aspectes més formals que obliga la Llei d'Associacions, sigui un espai de debat que aportí elements a la construcció del discurs d'ECAS.

En aquest sentit, ECAS no podia passar per alt una oportunitat com aquesta per debatre els efectes que tindran els pressupostos 2011 presentats pel Govern de la Generalitat de Catalunya, sobre els programes de les entitats.

I és amb aquest esperit constructiu, que forma part de l'ADN d'ECAS, que a més de parlar d'efectes volem també pensar en propostes per fer arribar al Govern. De fet, al novembre potser estarem altre cop en debat pressupostari per a l'exercici 2012.

Tot allò que debatem ajudarà a validar els continguts de les converses que mantindrem amb les conselleries i ens sentirem més recolzats si aquest debat prové dels seus associats.

Així, presentem aquest document sobre tres epígrafs:

- 1 | Context sociopolític
- 2 | Actuacions del Govern. Efectes pressupostaris i propostes al respecte
- 3 | Accions d'ECAS

Ens agradaria que poguéssiu treballar el segon epígraf a la vostra Entitat per, posteriorment, debatre-ho plegats el divendres.

Us hem posat alguns exemples sobre els efectes dels canvis pressupostaris en els programes de les entitats i en aquest sentit, tal com us hem demanat, us proposem que reflexioneu al respecte.

1. Context sociopolític

- **Crisi econòmica i social** a escala internacional, però amb implicacions afegides pels països de la UE (que s'han de sotmetre a les directrius que marca Brussel·les) i amb trets propis a l'Estat espanyol: esclat de la bombolla immobiliària, transformació del model productiu, alts índexs d'atur i fracàs escolar, alt grau d'endeutament privat, allau de desnonaments, baixa inversió social i augment del risc de pobresa i exclusió social entre les classes mitjanes, convivència de diferents nivells administratius (Estat, CCAA, municipis), desigualtats socials especialment accentuades...

El model social de l'Estat de Benestar està qüestionat al sí de la UE arran dels plans de rescat amb contrapartides antisocials i la imposició de dràstiques mesures vinculades a indicadors macroeconòmics, com la reducció del dèficit o la qualificació del deute públic. Els Governes es pleguen a les demandes dels mercats en detriment de les necessitats de la població i de les seves condicions de vida.

La ciutadania està mostrant el seu malestar i descontent amb 'el sistema' polític i econòmic, en connivència mútua, mitjançant mobilitzacions socials a diversos països, entre els quals destaca Espanya ('Spanish revolution', acampades a nombroses ciutats, 'moviment 15M' i Democràcia Real JA, Plataforma d'Afectats per l'Hipoteca...). A Catalunya, concretament, les protestes han estat ininterrompudes des que el nou Govern sorgit de les eleccions al Parlament del novembre de 2010 va començar a anunciar retallades socials, emparant-se en la necessitat de complir amb els indicadors macroeconòmics exigits pel Govern central i en un estat dels comptes públics suposadament nefast.

- **Educació, sanitat i sistema de serveis socials**

- La despesa en protecció social a Catalunya representa el 17,8% del PIB (21% al conjunt de l'Estat espanyol), mentre que la mitjana de la UE-15 és del 27%.
- Els pressupostos 2001 de la Generalitat són els primers des de l'inici de la democràcia que disminueixen respecte a l'any anterior. En Acció/Benestar Social, concretament, entre 2009 i 2010 la despesa va augmentar en un 9%, mentre que el projecte de pressupostos 2011 preveu una reducció del 10% (5,8% segons el Departament, o fins i tot 4,6% segons com es facin els càlculs). En Ensenyament i Salut, la baixada és del 7% i el 6%, respectivament.

- **Mercat de treball, atur i pensions**

- L'atur a Catalunya és d'un 19% i entre els joves (16-24 anys) puja fins un 43,6% (Enquesta de Població Activa, 1r trimestre de 2011). Un 3,9% de les persones a l'atur es troben en una situació cronificada que s'allarga més d'un any i que es tradueix en un increment dels menors d'edat que viuen en llars on tots els membres estan desocupats (un 11% l'any 2009). La taxa d'ocupació entre les persones estrangeres a l'Estat espanyol és de només el 51,1%.
- Sobrequalificació i precarietat laboral del jovent. Un 47,8% de les persones d'entre 16 i 24 anys desenvolupen tasques d'una qualificació inferior als seus estudis i un 40,6% dels que treballen ho fan amb contracte temporal. Són necessaris 11,4 anys de formació mitjana per accedir a un contracte indefinit i 11 anys per accedir a un contracte temporal.
- La despesa en pensions a l'Estat espanyol és del 9% del PIB, gairebé tres punts per sota de la mitjana de la UE.

L'edat mitjana de jubilació a l'Estat espanyol és de 62,6 anys, superior en més d'un any a la de la UE (61,4 anys).

- **Pobresa i exclusió social. Atenció a les persones i serveis socials**

- Un 33% de la població es troba en situació de risc de pobresa abans de rebre transferències socials a Catalunya i la demanda de serveis va créixer un 35% l'any 2009. Després de rebre transferències socials, la taxa es redueix a la meitat: continua en situació de risc un 16,6% de la població. La situació s'agreuja considerablement en el cas de les dones: 36,6% de risc abans de rebre transferències socials.
- Augmenta el nombre de llars amb dificultats per arribar a final de mes (61,4%) i el sensellarisme. La situació s'accentua en el cas de les dones, les persones joves i les ancianes.

L'1,4% de mal allotjament (infrahabitatge) enregistrat a Catalunya suposa un total de 37.000 casos i el nombre de persones sense sostre ha augmentat un 42,6% en els darrers 6 anys. Un 53% dels casos es concentren a Barcelona. Les persones sense llar presenten pitjor estat de salut (un 79,2% pateix trastorns crònics i un 52,7% malalties cardiovasculars) i tenen una baixa cobertura sanitària (a Barcelona, només en gaudeix un 45%).

- **Accés a l'habitatge i desnonaments**

- Habitatge i jovent. Un 41,8% dels joves (20-34 anys) assenyalen que l'habitatge és un dels seus problemes, i un 38,2% dels pisos de joves (20-34 anys) són protegits.
- Desnonaments. Catalunya és una de les comunitats autònomes de l'Estat amb més desnonaments, una mitjana de 17,6 desnonaments diaris durant el 2010 que es produeixen majoritàriament a la província de Barcelona

(15,6 al dia). Segons l'Observatori de Drets Econòmics l'augment desorbitant d'execucions hipotecàries s'ha produït des de l'esclat de la crisi l'any 2007; a Catalunya es produeixen 51,2 execucions al dia (30 a la província de Barcelona).

• **Mobilitzacions ciutadanes**

- El 15 de maig del 2011 el col·lectiu 'iDemocràcia Real YA!' convoca manifestacions a diferents ciutats d'Espanya en plena campanya electoral. S'acusa els poders polítics i econòmics de fer pagar a la població el preu d'una crisi econòmica que han provocat -en bona mesura- ells mateixos. Es protesta contra les mesures antisocials, el rescat dels bancs amb diner públic, el distanciament classe política-ciutadania, la precarietat del mercat laboral...
- Un element clau del moviment és la decepció d'amplis sectors de la població amb una democràcia insuficient i imperfecta: reclamen més participació i denuncien no sentir-se representants pels partits polítics.

2. Actuacions del Govern de la Generalitat. Efectes pressupostaris i propostes al respecte

En el context sociopolític descrit anteriorment, el Govern de la Generalitat ha presentat uns pressupostos restrictius que afecten entre d'altres les següents àrees:

- **Pobresa: RMI i altres prestacions**
- **Famílies i Infància**
- **Habitatge**
- **Ocupació**
- **Immigració**

En aquest sentit, a continuació trobareu un resum dels principals canvis legislatius i pressupostaris i els efectes que generen.

Apuntem alguns resultats dels canvis, i us preguem que els complementeu d'acord amb la vostra experiència

Pobresa: RMI i altres prestacions

Canvis legislatius i Pressupost 2011	Resultats dels canvis sobre les entitats Complementeu aquestes dades segons la vostra experiència
<p>a) Es passa d'una tramitació de dos mesos amb aprovació provisional per silenci administratiu, a una tramitació de 4 mesos amb denegació de la prestació per silenci administratiu. Igualment, el període de carència d'ingressos s'allarga dels sis mesos actuals (de fet, 4 segons decret del gener/2010) als 12 que contempla la modificació, i que equival als que es va aprovar en el seu moment, a l'any 1997.</p> <p>b) L'import màxim destinat a la prestació de la RMI serà el que fixi anualment la Llei de pressupostos</p>	<p>Joves immigrants queden sense cap ajut</p> <p>La gent pot estar un any sense rebre cap ajut quan s'exhaureixi el temps de percepció (5 anys) i només en casos de pobresa severa podran continuar amb l'ajut.....</p> <p>No tenen sortida laboral els beneficiaris a la RMI, perquè no s'ha lligat als plans</p> <p>Si algun membre de la família rep una altra prestació, com una beca de menjador, la família perd el dret a rebre la RMI.....</p>

<p>de la Generalitat.</p> <p>c) L'import de la prestació econòmica bàsica, els complements per a membres addicionals i els ajuts complementaris es podran actualitzar atenent a l'evolució de la situació econòmica general mitjançant la Llei de pressupostos de la Generalitat corresponent.</p> <p>d) Es limita la durada de la prestació a 60 mesos excepte en els casos de perceptors que iniciïn el període de cobrament als 55 anys o més.</p> <p>e) El cobrament d'alguna altra prestació és incompatible amb la RMI.</p>	<p>Les entitats han experimentat increment de demandes per a cobrir necessitats bàsiques</p> <p>Com assegurem un ajut mínim vital?</p> <p>Les Pensions no contributives i algunes de contributives tenen una quantia molt baixa que no cobreix els mínims vitals. A les nostres entitats</p> <p>ECAS es congratula i participa en el pla de xoc contra la pobresa de la Generalitat de Catalunya, que pot donar resposta a algunes de les necessitats actuals detectades.</p> <p>Les entitats els preocupa no disposar dels recursos necessaris per respondre a les noves demandes...</p>
--	--

Famílies i infància

<p>Canvis legislatius i Pressupost 2011</p>	<p>Resultats dels canvis sobre les entitats Complementeu aquestes dades segons la vostra experiència</p>
<p>a) No universalitat l'ajut per a infants 0-6 anys.</p> <p>b) Restricció en l'accés: Residir 5 anys a Espanya i al menys 2 a Catalunya.</p> <p>c) No superar uns ingressos anuals, ponderats per núm. fills i altres condicions, a partir d'una base calculadora de 8.000€.</p> <p>d) Reducció beques menjador</p>	<p>Famílies classe mitja baixa queden excloses, en un percentatge...</p> <p>Pèrdua de l'únic suport a la família...</p> <p>Nens que es queden sense un àpat calent al dia i sense atenció les hores del migdia.....</p> <p>Entitats que s'estan plantejant fer dinar per als infants per cobrir la manca de l'ajut. Creiem que és una garantia subjectiva l'alimentació a tot infant.</p> <p>Estem experimentant una pobresa infantil, fruit de les situacions familiars on cap dels seus membres rep un ingrés regular.....</p> <p>Les famílies reben l'ingrés per infant amb molt retard, això pot</p>

	<p>representar....</p> <p>Les entitats constatem la manca de polítiques familiars potents que donin suport a les famílies que donin suport a les famílies.</p>
--	---

Habitatge

Canvis legislatius i Pressupost 2011	Resultats dels canvis sobre les entitats Complementeu aquestes dades segons la vostra experiència
<p>a) No hi ha convocatòria de la Llei de Barris.</p> <p>b) Reducció ajuts a la xarxa d'habitatges d'inclusió.</p> <p>c) Ajuts a lloguer (525€/mes) es redueix, no hi ha hagut convocatòria. Les condicions d'accés són com una prestació exigint 2 anys de residència a Catalunya.</p> <p>d) Els ajuts d'urgència per evitar desnonaments de 3.000€ per família es manté amb igual quantitat que és excessivament baixa i amb unes exigències molt altes.</p> <p>e) Sobre la Llei Òmnibus, entre d'altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S'anul·la el registre únic per sol·licitar compra d'habitatge de protecció oficial. - S'elimina la definició dels supòsits necessaris per adquirir un habitatge de protecció oficial. - Es permet la desqualificació d'habitatges protegits abans dels 30 anys fixats i vendre'ls al mercat lliure. - Es liberalitza certes obligacions per evitar ghettos urbanístics. - S'elimina la possibilitat que l'administració forci el lloguer de 	<p>Les entitats consideren que l'habitatge és un factor determinant per a la inserció perquè constitueix una necessitat bàsica de tota persona.</p> <p>Moltes famílies es queden fora de l'ajut a lloguer per les condicions exigides per la nova normativa.....</p> <p>Les entitats tenen problemes per disposar d'habitatges d'inclusió : no n'hi han, i l'import de l'ajut per la seva gestió és insuficient.....</p> <p>Les famílies davant un desnonament no tenen el suport necessari per part de l'administració.....</p> <p>Les entitats estan treballant per trobar sortides alternatives a través d'acords i col·laboracions entre elles..</p> <p>El desenvolupament comunitari es veu frenat als barris.....</p> <p>Les entitats han de lluitar contra l'infrahabitatge, en especial entre la població immigrada.....</p> <p>La Llei Òmnibus :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liberalitza molt més l'accés i la gestió de l'habitatge de protecció oficial anul·lant part del Pacte Nacional per l'Habitatge i prioritant la promoció

<p>pisos buits o acabi expropiant passant a l'usdefruit de l'habitatge.</p> <p>Els beneficiaris d'habitatge de protecció oficial podran adquirir un altre habitatge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Es liberalitza certes obligacions per evitar ghettos urbanístics. - S'elimina la possibilitat que l'administració forci el lloguer de pisos buits o acabi expropiant passant a l'usdefruit de l'habitatge. <p>Els beneficiaris d'habitatge de protecció oficial podran adquirir un altre habitatge.</p>	<p>econòmica més que la garantia del dret de la ciutadania.</p> <p>- Obre la porta a possibles transaccions econòmiques en benefici propi.....</p>
---	---

Ocupació

Canvis legislatius i Pressupost 2011	Resultats dels canvis sobre les entitats Complementeu aquestes dades segons la vostra experiència
<p>a) Reducció programes de qualificació professional inicial.</p> <p>b) Reducció programes foment a l'ocupació.</p> <p>c) Reducció programes intermediació ocupacional.</p> <p>d) Reducció Plans d'ocupació, escoles tallers, etc.</p>	<p>Manca de recursos per a la incorporació al món laboral.....</p> <p>Les entitats els preocupa de manera especial els joves, les dones, i la població immigrant que tenen major dificultat per accedir a una ocupació....</p>

Immigració

Canvis legislatius i Pressupost 2011	Resultats dels canvis sobre les entitats Complementeu aquestes dades segons la vostra experiència
<p>a) Major restricció a l'accés a prestacions i serveis socials i de</p>	<p>Gent nouvinguda que perd tot dret als serveis del benestar...</p>

salut, amb la condició generalitzada de l'exigència de 5 anys de residència i dos mínim a Catalunya. b) Sobre la Llei Òmnibus: - S'allarga el període a 3 anys de marge que té el govern per aprovar els Estatuts de l'Agència de Migracions. - No tenen dret a l'assistència Sanitària aquelles persones amb menys de 6 mesos d'empadronament ...	Les entitats consideren que cal desenvolupar la Llei d' Acollida i el Pacte per a la Immigració que permetria avançar en una veritable integració d'aquest col·lectiu. La negativa a l'accés a salut es contradiu amb el dret universal de l'art. 43 de la Constitució Espanyola...
--	--

3.-PROPOSTES I ACCIONS A FER (aquí teniu alguna idea a proposar)

La Llei Òmnibus planteja moltes modificacions, que sempre que facilitin els processos de negociació i acords entre l'administració significa una bona notícia.

Les entitats però, consideren que no aborda amb profunditat el principi que la mateixa llei anuncia, que és la simplificació i agilitat administrativa.

Les entitats desitgen i necessiten amb urgència aquesta simplificació administrativa i ens oferim a estudiar propostes que permetin aquesta agilització, com pot ser un únic expedient per entitat per a totes les conselleries, un únic expedient per a cada usuari per a totes les conselleries i per tant, una única documentació de l'entitat i de la persona o unitat familiar.

És en aquest moment que us convidem a reflexionar sobre els efectes que tindrà tot plegat sobre els programes de les entitats i per tant, sobre usuàries i usuaris.

Així, us demanem de fer 2 coses ara i fins el dia de l'AGO:

1. Reflexionar sobre aquests efectes i aportar nous exemples i noves dades
2. Aportar possibles propostes alternatives a la situació actual

3. Accions d'ECAS

- **Eleccions al Parlament de Catalunya, 2010**

- En el marc de la precampanya electoral el mes de maig s'inicia una ronda de reunions amb els principals partits polítics catalans per traslladar-los la preocupació de les entitats socials i formular propostes que puguin ser incloses als programes electorals. La presidenta i el gerent d'ECAS es reuneixen amb Josep Lluís Cleries (CiU), Carme Figueras (PSC), David Minoves (ERC), Rafael López (PP) i Laura Massana i Marta Otero (ICV). A la tardor se celebren noves reunions de retorn a les propostes d'ECAS amb el PSC, ERC i CiU.
- El document de propostes elaborat per ECAS inclou una vintena de càpsules temàtiques que recullen les aportacions de les diferents comissions d'àmbit de la federació.
- El 22 de novembre –la mateixa setmana de les eleccions- es celebra un debat electoral sobre l'accés al mercat de treball amb les principals forces polítiques del Parlament. Hi assisteixen Meritxell Borràs (CiU), Carles Rivera (PSC), Anna Simó (ERC), Arnau Funes (ICV) i Rafael López (PP).

- **Dinar de treball de les entitats amb el Conseller J.L. Cleries**

El 7 d'abril de 2011, les comissions d'àmbit d'ECAS plantegen diverses preguntes al Conseller de Benestar Social i Família, Josep Lluís Cleries, en el marc d'un dinar de treball amb ECAS.

- **Roda de contactes amb els partits polítics passades les eleccions**, amb l'objectiu de mantenir contactes permanents, estrènyer la col·laboració, establir vies d'intercanvi fluït d'informació, ...

- **NI UN PAS ENRERE! INVERTIM EN FUTUR:**

- Impuls de la declaració NI UN PAS ENRERE!, toc d'alerta davant les probables retallades en matèria social,... (signants, presentació pública, repercussió...)
 - Pressupostos 2011, confirmació de les retallades -> compareixença NI UN PAS ENRERE comissió de Benestar del Parlament + esmenes als pressupostos (es presenten als partits en reunions)
 - Reunions amb els partits polítics, contactes amb el Govern (reunió Conseller Cleries, cartes President Mas...) i seguiment dels debats parlamentaris sobre els pressupostos (compareixences de consellers a diverses Comissions).
 - Properament: anàlisi de la Llei òmnibus, reunions amb altres consellers? (Empresa i Ocupació, Presidència...)
- **TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SECTOR SOCIAL**
Document d'esmenes als pressupostos 2011

Moltíssimes gràcies a tots i totes per la vostra participació.

El document que generem a partir de les reflexions prèvies i les aportacions recollides durant l'assemblea, ens serà de gran utilitat en la interlocució amb el Govern de la Generalitat de Catalunya.